



fot. RHEINZINK

## BLACHY PŁASKIE I WYTŁACZANE

# Czasy blachy

Na szczęście nie minęły – nadal stosuje się ją do krycia dachów. Większość współczesnych pokryć blaszanych jest nie tylko dość tania, ale także ładna i trwała.

A różne wzory i bogata kolorystyka oraz kompletna oferta większości producentów umożliwia wykonanie każdego wymarzonego dachu.

■ MONIKA KARDA

**N**iewątpliwą zaletą blachy jest jej niewielki ciężar, umożliwiający stosowanie jej na dachach remontowanych budynków – zazwyczaj pod lekkie pokrycie nie trzeba wzmacniać elementów istniejącej więźby. Pewną zachętą może też być niska cena metra kwadratowego takiego materiału. Niestety, nie jest to regułą, szczególnie jeśli mamy dach o nieregularnym kształcie, wielu załamaniach i lukarnach. Ilość odpadów i niezbędnych elementów może wówczas zwielokrotnić wydatki.

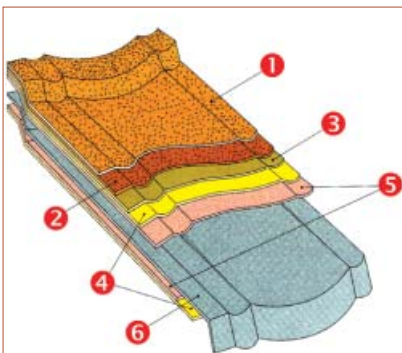


fot. AHI ROOFING

▲ Dachówkami metalowymi z posypką ceramiczną można przykrywać powierzchnie o skomplikowanych kształtach

## JAKA BLACHA?

Większość blaszanych pokryć dachowych jest ze stali walcowanej na zimno, w różny sposób zabezpieczanej przed korozją, np. przez ocynkowanie lub pokrycie warstwą alucynku. Nowoczesne blachy powlekane są dodatkowo tworzywami sztucznymi. Oprócz blachy stalowej, do krycia dachów stosuje się też blachę miedzianą, aluminiową i tytanowo-cynkową. Z **blach stalowych ocynkowanych** wytwarza się przede wszystkim pokrycia trapezowe lub faliste. Trwałość takich blach zależy głównie od warunków otoczenia – w środowisku mało wilgotnym, niezasolonym i niezagrażonym kwaśnymi deszczami przetrwają dłużej. Stalowych blach ocynkowanych raczej się nie maluje. Ponieważ wysoka cena farb, którymi można je samodzielnie wykonywać nie przekłada się na efekty.



▲ Warstwy nowoczesnego pokrycia blaszanego: 1 – powłoka akrylowa; 2 – naturalne kruszywo skalne; 3 – żywica; 4 – warstwa akrylowa; 5 – grunt epoksydowy; 6 – blacha stalowa

fys. ALFA BOND

Z **blach stalowych z alucynkiem** najczęściej wytwarza się pokrycia trapezowe. Ze względu na dodatek aluminium w alucynku – który wprawdzie lepiej chroni przed korozją niż ocynk, ale jest też bardziej kruchy – z takich blach producenci nie tłoczą blachodachówek.

Najpopularniejsze kolorowe pokrycia z blachy wytłaczanej w kształt dachówki to **blachy ocynkowane powlekane** tworzywem sztucznym, które nadaje barwę i poprawia odporność pokrycia na szkodliwe działanie czynników zewnętrznych. Zamiast gładkich powłok niektórzy producenci stosują posypki mineralne zabezpieczone warstwą akrylu.

**Blachy z posypką** mogą być pokryte granulatem ceramicznym (wyglądem przypominające dachówkę ceramiczną) lub mineralnym (np. kwarcowym lub z łupka). Dobrze tłumią odgłosy deszczu i są bardzo trwałe.

Pokrycia dachowe wykonuje się również z **blachy miedzianej** – płaskiej lub dachówkowej. Jest ona najtrwalsza i najdroższa ze wszystkich blach. Dach miedziany pokrywa się zielonką, chroniącą go patyną już w kilka miesięcy po ułożeniu. Może być też w innym odcieniu – producenci oferują bowiem również blachę oksydowaną (brąz) lub ocynowaną (matowoszary). Ponieważ patyna jest warstwą ochronną, takiego pokrycia nie czyści się ani nie konserwuje, co w pewnym stopniu rekompensuje inwestycję w taki dach.

**Blacha aluminiowa** na dachy też może być płaska, trapezowa lub dachówkowa.

## P JAK POWŁOKA

Powłoki zwiększają odporność pokrycia na korozję, działanie promieni UV, a także zarysowania i uszkodzenia powstające na skutek uderzeń kamyków, szyszek itp. Jakość i grubość zewnętrznej powłoki na blasze wpływa więc na trwałość pokrycia. Oczywiście, im grubsza powłoka, tym lepiej, choć wiąże się to również ze wzrostem ceny. Na rynku dostępne są blachy z powłokami:

- b **poliester standard** – najmniej odporne na płowienie i uszkodzenia mechaniczne, za to tanie i dostępne w największej liczbie kolorów,
- b **poliester mat** – ta powłoka jest nieco grubsza niż podstawowa (czyli poliester standard) i prawie bez połysku, dzięki czemu pokrycie bardziej przypomina dachówkę, ale jest też droższe,
- b **poliester uszlachetniony** – blacha z grubszą powłoką jest bardziej odporna na zarysowania i korozję, zalecana więc na dachy w regionach o dużym zanieczyszczeniu środowiska,
- b **purall** – cienka, ale wyjątkowo odporna na uszkodzenia mechaniczne, czynniki chemiczne i promieniowanie ultrafioletowe powłoka z powodzeniem radzi sobie w zanieczyszczonym środowisku; pokrycie z warstwą puralu jest sporo droższe niż te powleczone poliesterem,
- b **PVDF (PVF2)** – odporna na czynniki chemiczne, twarda i odznaczająca się wysoką trwałością koloru powłoka sprawia, że pokrycie jest bardzo trwałe, ale też najdroższe,
- b **plastizol** – nakładany grubą warstwą jest szczególnie odporny na ścieranie, utratę koloru i połysku, plastyczny i wyjątkowo wytrzymały na niską temperaturę, dzięki czemu dobrze chroni blachę.

Barwne powłoki zwiększają trwałość pokrycia, którą szacuje się nawet na 40-50 lat



fot. LINDAB





foto. BLACH-DOM

▲ Blachy mogą być wytłaczane w różne kształty, nie tylko na wzór dachówki. Do wszystkich pokryć producenci oferują elementy dodatkowe i potrzebne akcesoria, np. kolorowe gąsiorzy czy specjalne wkręty

Zazwyczaj jest powlekana, więc trudno ją odróżnić od kolorowej blachy stalowej (powlekanej), jest jednak znacznie lżejsza. Dodatkowo jest łatwa w obróbce i odporna na korozję.

**Blacha tytanowo-cynkowa** może być tylko płaska. Tytancynk zawdzięcza swą trwałość i odporność na warunki atmosferyczne szybkiemu wytworzeniu ochronnej warstwy pasywacyjnej (o niebieskoszarym kolorze), która powstaje od 6 miesięcy do 5 lat od momentu położenia blachy. Obecnie można kupić blachę nie tylko w wersji podstawowej (w naturalnym srebrzystym kolorze), ale też od razu pasywowaną (w kolorze ciemnoszarym).

## OPRÓCZ BLACHY

Do wykończenia każdego rodzaju pokrycia potrzebne są akcesoria dachowe. Niektóre z nich służą do wentylacji połaci, inne zwiększają bezpieczeństwo, np. chronią przed osuwaniem się śniegu bądź ułatwiają poruszanie się po dachu.

**Wiatrownice** – umieszczane na szczytowych krawędziach połaci – najczęściej kupuje się jako gotowe (w wymiarach standardowych).

**Pasy nadrynnowe** – chronią deskę czołową okapu przed wodą opadową oraz promieniowaniem UV – najczęściej oferowane są jako elementy o standardowych wymiarach.

**Gąsiorzy dachowe** – elementy układane w kalenicy lub narożach dachowych – dostępne są na ogół w dwóch rozmiarach: większym – na główną kalenicę dachu, i mniejszym – na przykład na kalenicę daszków lukarn. Do blach trapezowych, falistych i klasycznych (na rąbek stojący) przeznaczone są gąsiorzy prostsze w formie.

**Rynny koszowe** – zbierają wodę opadową ze styku dwóch połaci – dobiera się do długości połaci.

**Kominki wentylacyjne** – kompletne zestawy służące do wyprowadzania ponad dach pary wodnej z wnętrza budynku. Dlatego dostępne są zarówno w wersji izolowanej (do odprowadzania ciepłych oparów) oraz nieizolowanej (do odprowadzania zimnych oparów). Składają się m.in. z rury zewnętrznej, kołnierza, rury wewnętrznej, a także uszczelnacza i wkrętów.

**Wywietrzniki dachowe** – ułatwiają wentylowanie przestrzeni pomiędzy pokryciem a folią dachową. Powinno się je stosować w dachach o długich połaciach oraz tam, gdzie połac jest przecięta poprzecznie, np. kominem lub oknem dachowym.

**Lekkie bariery śniegowe** – przeznaczone na obszary o średnich opadach. Mocuje się je wkrętami do szczytów fal blachy dachówkowej lub trapezowej. Podczas roztopów pod taką barierą (w dole fali blachy) jest dostateczna ilość miejsca do spływu wody lub zsuwania się niewielkich, niegroźnych ilości śniegu. **Rurowe bariery śniegowe** – przeznaczone na ob-



foto. PEREZ

szarach o obfitych opadach śniegu – mocuje się długimi wkrętami do łat (przez blachę, uszczelki i elementy dys-tansowe).

**Ławy, stopnie i drabinki kominarskie** – ułatwiają

poruszanie się po dachu. Montuje się podobnie jak rurowe bariery śniegowe, stosując takie same podpory, dodatkowy element podtrzymujący w kształcie odwróconego trójkąta i pomost stalowy.

## JAK MONTOWAĆ

Blachę warto zamówić dopiero wtedy, gdy można sprawdzić, jakie są rzeczywiste wymiary połaci. W tym celu mierzy się długość i szerokość wykonanej już więźby dachowej. Najlepiej zamówić arkusze blachy na długość połaci dachu, pamiętając, że zbyt długie (ponad 5 m) sprawiają kłopoty w montażu. Ponieważ arkusze układa się na zakład, a przy okapie pokrycie wysuwa się poza jego krawędź, łączna powierzchnia arkuszy powinna być większa niż powierzchnia dachu.

Blacha w dużych „kawałkach” polecana jest do krycia dachów o prostym kształcie. Jeśli dach ma skomplikowany kształt, łatwiej go będzie pokryć blachą w małych ar-



foto. RUIJKKI

▲ Bariera rurowa



foto. PEREZ

▲ Drabinka przeciwsniegowa

▲ Ława kominarska ▼

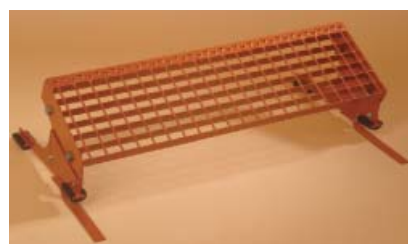


foto. OPAK-MET

**Z powodu dużej ilości powstających odpadów, blachy w dużych arkuszach nie nadają się na dachy o skomplikowanych kształtach**

## blachy wytłaczane i płaskie

	blachodachówki	blachy płaskie
kształt	najczęściej przypominają pokrycia z dachówek, choć są też blachy wytłaczane na wzór gontu drewnianego i bitumicznego	blacha płaska sprzedawana jest w arkuszach lub zwojach; na dachu układa się ją na rąbek stojący, pojedynczy lub podwójny
pochylenie połaci	– powyżej 9° – duże arkusze blachy wytłaczanej, – powyżej 17° – panele odpowiadające jednemu rzędowi dachówek	– powyżej 6° – blacha w arkuszach, – powyżej 4° – blacha w zwojach (pokrycie jest szczelniejsze niż z arkuszy)

kuszach. Oczywiście, im więcej załamania na dachu krytym dużymi arkuszami, tym więcej będzie odpadów. Warto więc zadbać o odpowiednie dopasowanie potrzebnych fragmentów – większość sprzedawców dostarcza na budowę arkusze przycięte na wymiar do konkretnego dachu.

Najlepiej kupować blachy z folią ochronną, by podczas transportu powłoka zewnętrzna pokrycia nie została zarysowana. Arkuszy nie należy składować bezpośrednio jeden na drugim, ale na przekładkach drewnianych. W przeciwnym razie na pokryciu mogłyby pojawić się rdza.

**Arkusze blachodachówki** mocuje się do łań drewnianych lub stalowych. Niektóre obróbki, np. pasy nadrynnowe mocuje się

przed położeniem blachy, inne (np. wiatownice, gąsiory) po jej ułożeniu.



foto. PEREZ

**Blachę płaską** układa się na sztywnym poszyciu z desek ułożonych z odstępami 2-5 cm, co zapewnia cyrkulację powietrza pod pokryciem.

**Uwaga!** Blach nie wolno układać bezpośrednio na papie asfaltowej, sklejce lub deskach impregnowanych środkami zawierającymi sól – wówczas pod wpływem wysokiej temperatury wydzielają się kwaśne związki chemiczne niszczące blachę.

### KONSERWACJA I NAPRAWY

Nie jest zbyt trudna, bo z gładkiej, powlekanej powierzchni dachu blaszanego

Przy dachach o skomplikowanych kształtach sprzedawca, korzystając z odpowiedniego programu komputerowego, powinien dobrać wymiary arkuszy zapewniające jak najmniejszą ilość odpadów ▼



foto. RUUKKI

opady spłukują większość zanieczyszczeń. Wystarczy raz w roku sprzątnąć z dachu liście i gałęzie, zalegające w koszach i załamaniach połaci. Podczas takich prac, trzeba uważać, aby nie zadrapać ochronnej powłoki. Jeśli jednak tak się stanie, uszkodzone miejsce trzeba umyć łagodnym detergentem, wysuszyć i zamalować specjalną farbą zaprawkową, do kupienia w małych opakowaniach, z odpowiednim pędzelkiem.

b

*Dane teleadresowe wiodących producentów oraz przykładowe ceny produktów podajemy na następnej stronie.*

### NAJWAŻNIEJSZE

**mit** Blachodachówki są odpowiednie do remontów, ale wymagają usunięcia starego pokrycia.

Jeśli konstrukcja dachu jest mocna, blachę można położyć również na starym pokryciu (ale nie mogą to być dachówki). Do mocowania blachodachówek na takim podłożu mogą służyć albo kontrłaty i łąty mocowane przez stare pokrycie do konstrukcji dachu, albo specjalne łączniki renowacyjne, umożliwiające podniesienie nowej konstrukcji ponad starą. Jeśli starym pokryciem jest papa, pod blachodachówkę trzeba ułożyć folię wysokoparoprzepuszczalną.

Blacha płaska to proste i eleganckie pokrycie dachu, ale jej ułożenie wymaga wprawnego dekarza ▼



foto. RUUKKI